



EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2018.7.31.
COM(2018) 564 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

Az Európai Tengerbiztonsági Ügynökségnek a hajók és az olaj- és gázipari létesítmények által okozott tengerszennyezés elhárításával kapcsolatos tevékenységeinek többéves finanszírozásáról szóló 911/2014/EU rendelet féléves értékelése

{SWD(2018) 394 final}

BEVEZETÉS

A 911/2014/EU1 rendelet 7. cikkével összhangban a Bizottság köteles jelentést benyújtani az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a rendelet végrehajtásáról, továbbá félidős értékelést végezni az Európai Tengerbiztonsági Ügynökségnek (EMSA) a hajók és az olaj- és gázipari létesítmények által okozott tengerszennyezés elhárításával kapcsolatos intézkedéseiről.

A jelentés és melléklete bemutatja az uniós hozzájárulás felhasználásának eredményeit, továbbá értékeli az Ügynökséget abból a szempontból, hogy mennyire képes hatékony és költséghatékony módon eleget tenni kötelezettségeinek.

Az eredményeket a Bizottság és az EMSA igazgatási tanácsa az ügynökség éves és többéves programozási gyakorlatán belüli forrás- és feladatelosztásának bármely releváns átalakítására vonatkozó kérdés megvitatása során fogja hasznosítani.

HÁTTÉR-INFORMÁCIÓK

A múltban a tengeri környezetet, a partokat és az ott lakókat érintő jelentős olajkibocsátások történtek. A *Torrey Canyon* (1967), az *Amoco Cadiz* (1978), az *Erika* (1999) és a *Prestige* (2002) olajszállítók környezeti katasztrófákat okoztak. A *Deepwater Horizon* mexikói-öbölbeli katasztrófája (2010) felhívta a figyelmet az olaj- és gázipari létesítményekhez, valamint a próbafúrásokhoz kötődő jelentős kockázatokra. Az olajkibocsátások² társadalmi-gazdasági és környezeti hatásaival kapcsolatos fokozott tudatosság elősegítette a tagállami és ipari készségségi és válaszintézkedési struktúrák jelentős fejlődését.

A *Prestige* katasztrófája felhívta a figyelmet az európai tengeri olajeltávolítási kapacitások elégtelen voltára, így a katasztrófát követően határozat született egy olyan uniós szintű fellépésre vonatkozóan, amely az európai tengerparti államokat a jelentős olajkibocsátások gyors és hatékony elhárításában segítő, kiegészítő kapacitás létrehozására irányul. Az Európai Tengerbiztonsági Ügynökség 2004-ben megbízást kapott arra, hogy biztosítsa a tagállamoknak ezt a kiegészítő kapacitást, amely nem helyettesíti a tagállami (nemzeti vagy regionális szintű) kapacitásokat, hanem kiegészítő kapacitásokat biztosít jelentős méretű olajkibocsátás esetén.

A *Deepwater Horizon* tengeri olajfúrótorony katasztrófáját követően ugyanezt a logikát alkalmazták, amely szerint az EMSA jelentős méretű olajkibocsátás esetén beavatkozhat, de ez nem helyettesíti a gáz- és olajipar elsődleges, a saját válaszintézkedési eszközök meglétére vonatkozó kötelezettségét.

Az uniós vizeken az utóbbi években főként a magán érdekelt felek, a nemzeti tengerészeti hatóságok, a nemzetközi szabályozás és az uniós politikák általi közös erőfeszítéseknek köszönhetően nem következett be ilyen súlyos katasztrófa, mivel ezek a megelőzés és a biztonság szintjének növekedését eredményezték. A szigorú szabványok egységes végrehajtását lehetővé tevő uniós tengerészeti biztonsági vívmányok fejlesztése és hatékony

1 Az Európai Parlament és a Tanács 911/2014/EU rendelete (2014. július 23.) az Európai Tengerbiztonsági Ügynökségnek a hajók és az olaj- és gázipari létesítmények által okozott tengerszennyezés elhárításával kapcsolatos tevékenységeinek többéves finanszírozásáról (HL L 257., 2014.8.28.).

2 A Fundación Barrie de la Maza által publikált, a *Prestige* általi olajkibocsátás hatásáról szóló, 2003-as tanulmány például 2,5 milliárd euróra becsülte a parttisztítási műveletek költségeit, míg az első két év alatt kb. 2,2 milliárd eurót költöttek a parttisztításra. A tíz évre vonatkozó teljes gazdasági kárt különböző szerzők (Professional Economist Associations of Galicia) kb. 5 milliárd euróra becsülték.

végrehajtása jelentős változást hozott az uniós vizeket érintő esetleges olajkibocsátások és tengerszennyezés vonatkozásában.

Azonban számos esemény – például az *Agia Zoni II* olajszállító elsüllyedése 2017 szeptemberében görög vizeken – igazolta a diverzifikált és hatékony olajkibocsátás-elhárítási kapacitások fenntartásának fontosságát. Az olajszállításhoz és az olajjal, illetve gázzal kapcsolatos tengeri tevékenységekhez kötődő kockázatok folyamatos fennállása is bizonyított, hiszen a tengeren történő olajszállítás, valamint a próbafúrások és a kitermelés volumene folyamatosan növekvő tendenciát mutat.

AZ EMSA TENGERSZENNYEZÉS ELHÁRÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉGEI

Az EMSA-t létrehozó rendelet³ értelmében az EMSA feladatai:

- Kérésre a szennyezésekre adott tagállami válaszadási mechanizmusok támogatása további eszközökkel költséghatékony módon;
- Technikai és tudományos támogatás nyújtása a tagállamoknak és a Bizottságnak a hajók és az olaj- és gázipari létesítmények által okozott tengerszennyezésre vonatkozóan.

Olajszennyezés elhárításához kötődő szolgáltatások

Az EMSA készenléti olajkibocsátás-elhárító hajóinak hálózatát 2005 óta éves közbeszerzési eljárások keretében építik ki és tartják fenn. A szolgáltatást olajkibocsátás alkalmi elhárítására átalakított kereskedelmi hajók hosszú távú bérletével nyújtják. Amikor ezekre a hajókra éppen nincs szükség az olajkibocsátás-elhárításban, akkor szokásos kereskedelmi tevékenységüket végzik, azonban 24 órán belüli sugárban maradnak, hogy vészhelyzet esetén sürgősen be tudjanak avatkozni. A szolgáltatás kiegészíti a nemzeti és regionális szinten létrehozott forrásokat és létesítményeket.

Az ügynökség mandátumának olaj- és gázipari létesítmények által okozott szennyezés elhárítására történő 2013-as kiterjesztését követően bővítette hajóflottájának válaszadási kapacitását. A bővítés legfontosabb eleme az volt, hogy diszpergálószer-szóró kapacitásokkal szereltek fel egyes létesítményeket azokon a területeken, ahol a part menti államok engedélyezik ezt a válaszadási technikát; a bővítés másik fontos elemeként fejlesztették a párás és robbanásveszélyes közegek használatos hajók kapacitását⁴. Az EMSA diszpergálószer-készleteket és tengeri diszpergálószer-alkalmazási rendszereket tett elérhetővé, amelyek elsődlegesen az olaj- és gázipari létesítmények által okozott szennyezések elhárítását szolgálják, azonban hajók által okozott szennyezések esetén is bevetethők.

Az ügynökség válaszadási kapacitásainak további fejlődését jelenti a felszereléstámogatási szolgáltatási program végrehajtása. A program célja az EMSA szennyezésselhárítási eszköztárának diverzifikálása specializált, különálló felszerelések rendelkezésre bocsátásával. 2016-ban két helyen, az Északi-tengeren és a Balti-tengeren helyeztek üzembe ilyen különálló felszerelésekből álló készletet.

³ Az Európai Parlament és a Tanács 100/2013/EU rendelete (2013. január 15.) az Európai Tengerbiztonsági Ügynökség létrehozásáról szóló 1406/2002/EK rendelet módosításáról (HL L 39., 2013.2.9.).

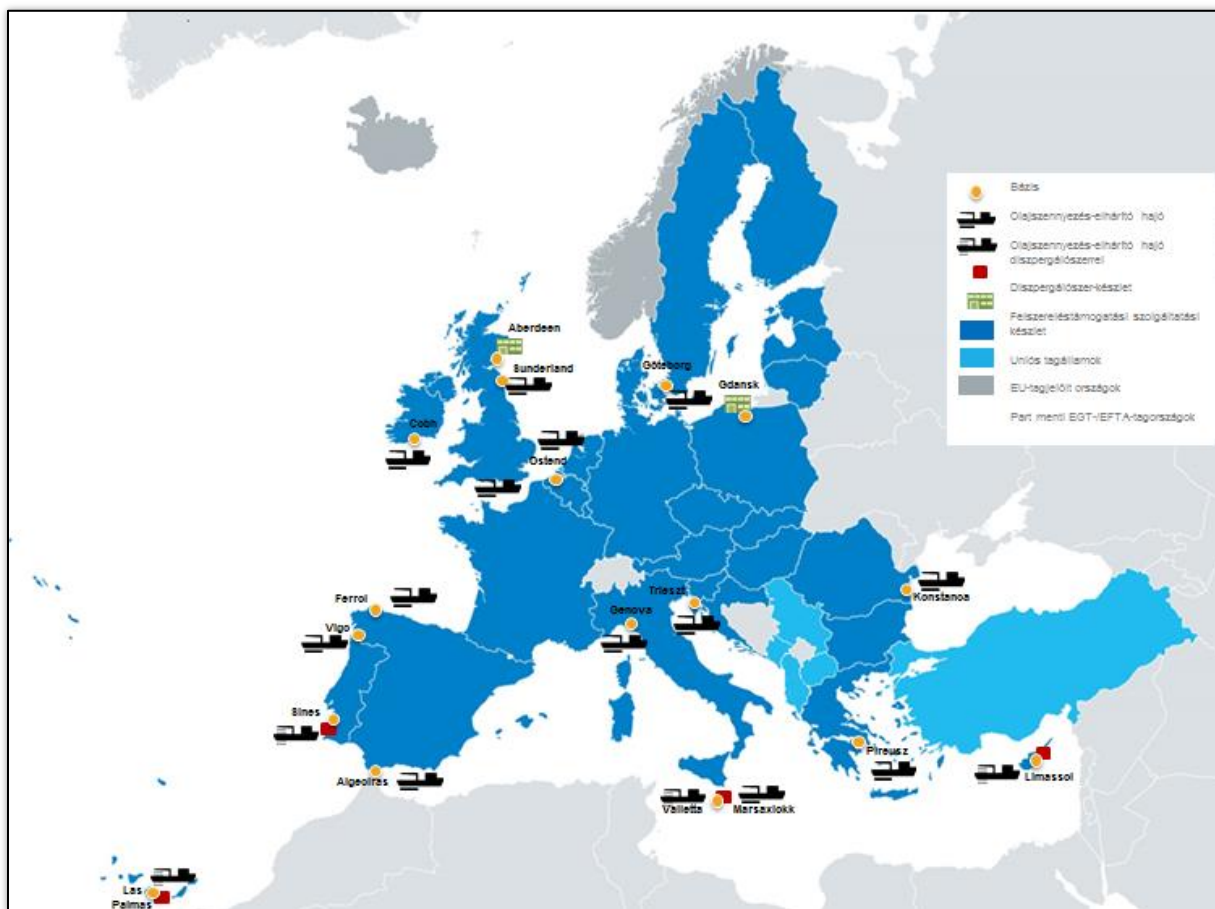
⁴ A tengeri létesítményekből származó új és folyamatos olajkibocsátások párás és robbanásveszélyes közeget hoznak létre. A hajókat és a felszereléseket úgy kell átalakítani, hogy használhatóak legyenek az olajkibocsátás forrásának közelében, azaz 60° alatti lobbanásponton, és ne jelentsenek kockázatot.

A 2016-os év végén az EMSA olajszennyezés-elhárítási kapacitása a következő létesítményekből állt:

- 17 teljesen felszerelt, készenlétben álló olajkibocsátás-elhárító hajó az olaj mechanikai eltávolítására, amelyek közül 4 hajó kiegészítő diszpergálószer-szóró kapacitásokkal is fel van szerelve;
- 4 diszpergálószer-készlet;
- 2 felszereléstámogatási szolgáltatási készlet.

Az 1. ábra az EMSA szennyezés-elhárítási létesítményeinek 2016. év végi eloszlását mutatja.

1. ábra: Az EMSA szennyezéselhárítási létesítményeinek 2016. év végi eloszlása az európai vizeken



Forrás: EMSA

CleanSeaNet

A balesetektől származó olajkibocsátások mellett a tengerszennyezés másik fő forrása a tengeri környezetbe történő, véletlenül vagy szándékosan okozott, jogellenes olajkibocsátás (illetve egyéb anyag kibocsátása), amely kevésbé észlelhető, de nem kevésbé ártalmas. A hajók által okozott szennyezésről szóló, 2005/35/EK irányelv⁵ elfogadásával az EMSA válaszadási kapacitásának részeként az ügynökség tevékenységei közé került az

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/123/EK irányelve (2009. október 21.) a hajók által okozott szennyezésről és a jogsértésekre alkalmazandó szankciók bevezetéséről szóló 2005/35/EK irányelv módosításáról (HL L 280., 2009.10.27.).

olajkibocsátások, köztük az illegális tengeri kibocsátások észlelése is. Ennek eredményeként hozták létre 2007-ben a CleanSeaNet elnevezésű műholdas olajkibocsátás-észlelő és -megfigyelő szolgáltatást.

Ha lehetséges olajkibocsátást észlelnek nemzeti vizeken, riasztást küldenek az érintett országnak. Magas riasztási fokozathoz tartozó kibocsátás esetén az EMSA Maritime Support Service hívást intézhet az érintett part menti állam felé, hogy megbizonyosodjon a riasztás észleléséről, és kiegészítő támogatást kínáljon fel. A nemzeti kapcsolattartási pontokon kielemezett képek érhetők el csaknem valós időben, kevesebb mint 30 perccel a műholdfelvétel elkészülte után. A szolgáltatás tartalmazza a lehetséges szennyezők azonosítását is, ami a műholdfelvétel és a hajóforgalom-információ kombinációjával történik. A nemzeti hatóság, miután megkapta az információkat, döntést hoz a megfelelő operatív válaszcselekről, például légi járművet küld ki a terület ellenőrzésére és a kibocsátás fennállásának igazolására, vagy kéri a hajó legközelebbi kikötőben történő felülvizsgálatát.

Veszélyes és káros anyagokkal kapcsolatos tevékenységek

A hajókról származó vegyi szennyeződésekhez kapcsolódó kockázatokra történő reagálás szükségessége a tagállamokkal és a Bizottsággal történő konzultációkhoz és ahhoz a döntéshez vezetett, hogy az EMSA beavatkozásának egy vészhelyzet során a szakértői információk gyors rendelkezésre bocsátására és a vegyi anyagokra vonatkozó tanácsadásra kell fókuszálnia, ezzel támogatva a segítséget kérő fél döntéshozatali folyamatát. Egy vegyi baleset esetén a fő kihívás a szállítmányra vonatkozó adatokhoz és a vészhelyzet-specifikus tanácsadáshoz való hozzáférés, beleértve a rövid távú kockázatelemzést, mert az ömlesztve szállított vegyi anyagok mellett darabonként szállított vegyi anyagok is lehetnek, amelyek kölcsönhatásba léphetnek egymással.

A 911/2014/EU RENDELET CÉLJA

A Bizottság felismerte, hogy a tengerszennyezés elhárításával kapcsolatos tevékenységek támogatása érdekében az ügynökségnek módjában kell állnia hosszú távú pénzügyi kötelezettségeket vállalni ahhoz, hogy az ipar által kínált szolgáltatások igénybevételével képes legyen megfelelő és fenntartható műveleti támogatást nyújtani a Bizottságnak és a tagállamoknak. A Bizottság ezért 2005-ben javaslatot tett⁶ egy, a tengerszennyezés elhárításával kapcsolatos tevékenységek finanszírozására irányuló, többéves pénzügyi keret létrehozására. Az első, 2007 és 2013 közötti időszakra vonatkozó pénzügyi keretösszeg 154 millió euró volt. A jelenlegi, 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó pénzügyi keretösszeg valamivel magasabb (160,5 millió euró), az emelkedés a mandátum olaj- és gázipari létesítményekre való kiterjesztésére vezethető vissza.

A 911/2014/EU rendeletben rögzített többéves terv célja a jogbiztonság és a stabil pénzügyi keret megteremtése, ami lehetővé teszi az ügynökség számára többéves időszakokra vonatkozó szerződések megkötését az ipari szereplőkkel mind a készenléti olajkibocsátás-elhárító hajókra, mind a CleanSeaNet megszervezésére vonatkozóan.

6 COM(2005) 210 végleges/2: *Javaslat az Európai Parlament és a Tanács rendelete a hajók által okozott szennyezés esetén történő beavatkozás területén az Európai Tengerészeti Biztonsági Ügynökség intézkedéseinek többéves finanszírozásáról és az 1406/2002/EK rendelet módosításáról.*

A FÉLIDŐS ÉRTÉKELEÉS EREDMÉNYEI

A Bizottság által elvégzett és egy külső tanulmány⁷ által is támogatott elemzés rámutatott, hogy az EMSA a költséghatékonyság elvének betartása mellett a meglévő források kiegészítését szolgáló tevékenységekre fókuszál, ami összhangban van a tagállami kapacitások – akár az ipari források számításba vételével történő – kiegészítésére vonatkozó mandátumával. Az olaj- és gázipari létesítményekhez kötődő, potenciálisan nagyobb mennyiségű és hosszabb időtartamú olajkibocsátások⁸ jelentette, speciális kockázatok vonatkozásában az ügynökség sikeresen igazította hozzá válaszadási kapacitásait az ilyen olajkibocsátások nyomán keletkező szükségletekhez.

Hangsúlyozni kell, hogy az elemzés lehetőségeit korlátozta, hogy nehéz értékelni egy lényegében tartalékszerepet betöltő kapacitás hatékonyságát, relevanciáját és hozzáadott értékét, hiszen ez a kapacitás jelentős olajkibocsátás esetén történő bevetésre szolgál, ezért természetesen addig nem aktiválják, amíg nem történik ilyen esemény.

Az EMSA tevékenységének európai szintű társadalmi-gazdasági és ökológiai hatásainak kiértékelésével kapcsolatban megjegyzendő, hogy az ügynökség olajszennyezés-elhárítási szolgáltatásainak köszönhetően megelőzhető társadalmi-gazdasági és ökológiai kár mértékét nagyon óvatosan kell megítélni, mivel a múltbéli esetek rávilágítottak a becsült és a ténylegesen megállapított és kártérítésre jogosult károk közötti jelentős eltérésre⁹.

Olajszennyezés elhárításához kötődő szolgáltatások

A készenléti olajkibocsátás-elhárító hajók hálózatához rendelt, az EMSA szennyezés-elhárítási költségének nagyobb részét kitevő, szignifikáns pénzügyi keretösszeg miatt különleges figyelmet fordítottunk ezen kapacitás hatékonyságának elemzésére. A jelenlegi hajóbérlési modell költséghatékonyságának értékelésére tett kísérletek arra utalnak, hogy az EMSA olajszennyezés-elhárítási tevékenységei költséghatékonyak bizonyulnak, ha összehasonlítjuk az azon kapacitások hiányából fakadó gazdasági következményekkel, amelyek egy esetleges olajkibocsátás megfelelő kezeléséhez és a kibocsátott olaj partvonalra kerülésének megakadályozásához szükségesek¹⁰. Levonható továbbá az a következtetés is, hogy az EMSA a költséghatékonyság betartása mellett képes megfelelni a mandátuma jelentette követelményeknek a számára erre a célra kijelölt költségvetés keretein belül. Ez a következtetés azon a tényen alapul, hogy az EMSA által jelenleg végzett szolgáltatásokat a külső tanulmányban leírtak szerint egyetlen más, észszerű modell alkalmazásával sem lehetne alacsonyabb költségen nyújtani.

Ezt a következtetést az EMSA erre a területre irányuló tevékenységeinek számos különböző értékelése és az érintett felek visszajelzései is megerősítik. A keretrendszer hozzáadott (műveleti) értéke is beigazolódott. A készenléti olajkibocsátás-elhárító hajók hálózata által nyújtott tengeri olajeltávolítási szolgáltatás műszaki specifikációi a célnak megfelelőek.

⁷ Tanulmány az EMSA olajszennyezés-elhárítási szolgáltatásainak költséghatékonyságáról és hatékonyságáról, az Európai Tengerbiztonsági Ügynökségnek szánt végleges jelentés, EMSA/NEG/08/2016 szerződés, 2017. április.

⁸ Összehasonlításképpen: a *Deepwater Horizon* katasztrófája során 800 000 tonna, míg az *Erika* balesete során 20 000 tonna, a *Prestige* balesete során pedig 64 000 tonna olaj került a tengerbe.

⁹ Például az *Erika* balesete esetén különböző tanulmányok 1370 millió euróra becsülték az összes kárt, míg a kifizetett kártérítések alapján a tényleges kár kb. 322,5 millió eurót tett ki.

¹⁰ Összehasonlításképpen: egy tonna olaj eltávolítása a partról átlagosan 5744 euróba kerül (a korábbi költségekre vonatkozó adatok alapján), míg az EMSA tengeri olajkibocsátás-elhárító hajói esetében a költség 287–681 euró/tonna, tehát a partról történő eltávolítás költségeinél hússzor-nyolcszor kevesebb.

A következő táblázatok bemutatják, hogyan egészítik ki az EMSA kapacitásai a nemzeti kapacitásokat. Az EMSA a mandátumának megfelelően a jelentős mennyiségű kibocsátások elhárítására tervezett eszközökre fókuszál, mivel ezt a beruházást a tagállamok nemzeti szinten nem engedhetnék meg maguknak.

1. táblázat: A tagállamok és az EMSA olajszennyezés-elhárító hajói

Tárolókapacitás	Hajók száma		Tárolókapacitás (m ³)	
	Tagállamok és EFTA (tagállamok)	EMSA	Tagállamok	EMSA
< 200 m ³	172	0	8 861	0
200 m ³ –700 m ³	56	0	17 311	0
700 m ³ –1500 m ³	23	1	24 935	997
> 1500 m ³	19	17	70 553	62 475

Az EMSA mandátumával összhangban nagy tárolókapacitású olajszennyezés-elhárító hajókra kötött szerződések, így ritkábban kell az eltávolított olaj kirakódása érdekében a kikötőbe menni, azaz optimalizálhatók a tengeren töltött elhárítási időszakok. Más szóval: az ügynökség 17 hajójának tárolókapacitása csaknem azonos a tagállami hajók összesített tárolókapacitásával.

2. táblázat: A tagállamok és az EMSA olajszennyezés-elhárító felszerelései

	Mennyiség	
	Tagállamok	EMSA
Megfékezési és eltávolítási rendszerek	16	12
Úszó gát	2	2
Tűzálló gát	1	8
Kotrókarok	12	19
Diszpergálószer (tonna)	~ 3 500	800

Kiemelendő, hogy az értékelést támogató tanulmány szerint az EMSA olajszennyezés-elhárításhoz kötődő szolgáltatásai, amelyek a nemzeti és magántulajdonban lévő források kiegészítéséül szolgálnak, nem gyakorolnak kedvezőtlen hatást az uniós tagállamok és az EFTA-tagországok készenléti szintjére, amely az elemzett időszakban stabil volt, és előreláthatólag a következő, 2020-ig tartó időszakban is az marad.

CleanSeaNet

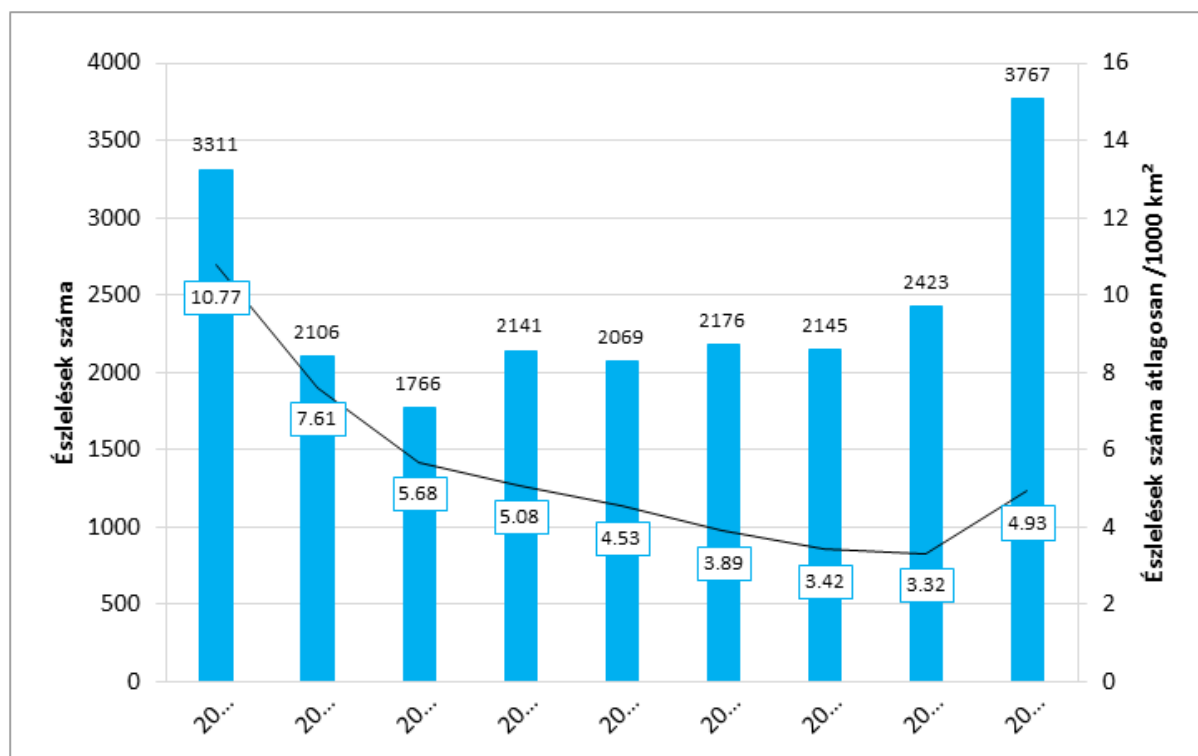
Az értékelés következtetése szerint a CleanSeaNet elnevezésű műholdas olajkibocsátás-észlelő szolgáltatás releváns és hasznos eszköz a tagállamok számára. Uniós szintű működése megfelelő, lefedi az összes európai tengervizet (és még többet is), és jelentős hozzáadott értéket képvisel. Biztosítja a kibocsátási trendek egységes értékelését és áttekintését, valamint a kibocsátásmegfigyelési program elrettentő hatását. A szolgáltatás releváns a szükségletek és a jelenlegi trendek szempontjából, figyelembe véve az uniós vizeket érintő, szándékos vagy véletlen kibocsátások állandóan fennálló szintjét. A CleanSeaNet a bolygó megfigyelésére irányuló Kopernikusz program végrehajtásával együtt összhangban van számos egyéb, a tengeri felügyeletre vonatkozó uniós politikával.

Az Európai Űrügynökség által üzemeltetett műholdak használata jelentősen csökkentette a CleanSeaNet szolgáltatás költségeit, mivel a használati jog így díjmentes. A 2014–2016 közötti időszakban az 1000 km² megfigyelt területre vetített költség megközelítőleg 22 %-kal csökkent. 2016 második felétől kezdődően az EMSA arányosan több Sentinel-1 műholdat rendelt, és ez a következő években még tovább fog nőni. A Sentinel 1-A és 1-B használatával a CleanSeaNet szolgáltatás bővített műholdas lefedettséget képes biztosítani, és ezzel egyidejűleg a szolgáltatás költségei is csökkennek.

A CleanSeaNet szolgáltatás elrettentő hatása tekintetében elmondható, hogy az elmúlt évtized nagy részét jellemző általános trend alapján (lásd a 2. ábrán) évről évre csökkent a lehetséges kibocsátások megfigyelt millió km²-re vetített száma. Az éves számok 2008 és 2010 közötti csökkenése egybeesett a gazdasági visszaeséssel, valamint a tengerszennyezésre vonatkozó témákkal kapcsolatos tudatosság növekedésével és a hajókon keletkező hulladék fogadására alkalmas európai kikötői létesítmények fejlesztésére vonatkozó rendelkezéssel, míg a 2010 és 2015 közötti csökkenés inkább fokozatos.

2016-ban a trend megfordult, azaz az észlelt lehetséges kibocsátások száma nőni kezdett. A 2016-os trendfordulásnak számos lehetséges oka van. Az észlelések számát növelhette: a Sentinel-1 műholdak használatának bevezetése, ami az észlelési kapacitások javulásához vezetett; a CleanSeaNet tervezésének optimalizálása; valamint kisebb mértékben a hajózás volumenének növekedése is.

2. ábra: CleanSeaNet 2008–2016: az észlelt lehetséges szennyezések alakulása



Forrás: EMSA

Veszélyes és káros anyagokkal kapcsolatos tevékenységek

Az értékelés következtetése szerint a veszélyes és káros anyagokkal kapcsolatos tevékenységek, amelyekre az uniós hozzájárulás kisebb részét fordítják, a közvélemény számára ugyan kevésbé ismertek, mégis relevánsak és a tagállamok véleménye szerint értékesek. Ezen tevékenységek fókuszában többnyire a vegyi anyagokkal összefüggésben kialakuló vészhelyzetek kezelésére vonatkozó szakértői tájékoztatás áll. A tagállamok átlagosan évente ötször veszik igénybe az EMSA szakértői szolgáltatását.

KÖVETKEZTETÉSEK

A félidős értékelés alapján összességében megállapítható, hogy az EMSA átfogó szennyezésészlelési, készenléti és válaszadási programot hozott létre és tart fenn, ami összhangban van a part menti uniós és EFTA-tagállamok kapacitásainak egy nagyobb méretű esemény elhárítását szolgáló kiegészítésére vonatkozó mandátumával. Az EMSA szennyezéselhárítási tevékenységei hozzáadott értékkel rendelkeznek, ma is relevánsak, és összhangban vannak az uniós szintű, megelőző jellegű megközelítésekkel és egyéb uniós politikákkal, például a polgári védelmi politikával. Ami ez utóbbit illeti, azonosításra került egy, a tagállamoknak nyújtandó vészhelyzeti segítség fokozása érdekében fejlesztendő terület: annak lehetősége tudniillik, hogy az uniós polgári védelmi mechanizmus segítségével megkönnyítsék a szennyezéselhárítási felszerelések szállítási költségeinek finanszírozását¹¹.

Az EMSA szennyezéselhárítási tevékenységei, összevetve a bevezetésük előtti állapottal, kétségtelenül hozzájárulnak a tengeri környezet, a partok és a polgárok védelmének javításához. Az ügynökség képes volt a 911/2014/EU rendeletben meghatározott pénzügyi keretösszegeken belül a szinergiák kiaknázásával és a tevékenységek priorizálásával oly módon kiigazítani stratégiáját, hogy eleget tegyen az olaj- és gázipari létesítmények esetleges kibocsátásainak fedezése tekintetében kibővített mandátumának.

A pozitív eredmények dacára az EMSA igazgatási tanácsa javaslatára a 2018–2019-es időszakban elindít egy további kockázatértékelési gyakorlatot. Az ügynökség a regionális és nemzeti hatóságokkal együttműködve ún. stressztesztet hajtott végre a meglévő kapacitásokra vonatkozóan, hogy felmérje a válaszadási opciókra vonatkozó hosszabb távú értékelések szükségességét. Ami a jövőt illeti, az EMSA mandátumának legutóbbi felülvizsgálata¹², amely az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökséggel (Frontex), illetve az Európai Halászati Ellenőrző Hivatallal a parti őrségi feladatokban való együttműködés erősítésére irányul, hatással lehet az EMSA szennyezéselhárítási tevékenységeinek végrehajtására. Az együttműködés különösen az eszközök lehetséges megosztásának feltérképezésére vonatkozik. Az EMSA mandátuma teljesítése során már számos különböző típusú hajót használt. A többcélú műveletekhez az EMSA az illetékes hatóságokkal való közös használatra olyan multifunkcionális hajókat tudna rendelkezésre bocsátani, amelyekkel parti őrségi, halászati ellenőrzési és olajszennyezés-elhárítási feladatokat lehet végrehajtani.

Végezetül pedig, maga a 911/2014/EU rendelet, amely kijelölte a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretösszeget, és az említett időszakot követően érvényét veszti, hasznos eszköznek bizonyulva lehetővé tette az ügynökség számára készenléti és elhárítási tevékenységei végrehajtását. Egyes ügynökségi tevékenységek összetettsége és az ipari szereplőkkel kötendő többéves szerződések igénye miatt merült fel a jogbiztonság és a hosszabb távú pénzügyi tervezés szükségessége. A rendelet lehetővé tette, hogy az ügynökség hajók olajeltávolítási szolgáltatásokhoz szükséges előzetes felszerelésére

¹¹ Az 1313/2013/EU határozat.

¹² Az (EU) 2016/1625 rendelet, HL L. 251., 77. o.

irányuló egyszeri beruházásokkal éljen, és a méretgazdaságosság révén jelentős összegeket takarítson meg a műholdas szolgáltatások terén.

A tevékenységek azonban mostanra annyira kiforrottak, és az ügynökség annyi tapasztalatot szerzett a többéves szerződésekre vonatkozó közbeszerzési eljárások terén, hogy a következő többéves pénzügyi keretben (2020–2027) nem tűnik szükségesnek a finanszírozásra vonatkozó külön rendelet (és a külön költségvetési sor) az operatív szolgáltatások fenntarthatóságának biztosítására.

Az ügynökség tevékenységeinek folytatását biztosító költségvetés – a jelenlegi és jövőbeli költségvetési megszorítások figyelembevételével – az éves uniós támogatás szerves része marad. Az ügynökség tevékenységeinek jogalapját az EMSA általános mandátuma adja, a tevékenységek pontos körét pedig a vonatkozó cselekvési terv és az ügynökség munkaprogramja határozza meg. Ez biztosítja az EMSA hajók és olaj- és gázipari létesítmények által okozott tengerszennyezés elhárításával kapcsolatos tevékenységeinek folytonosságát.